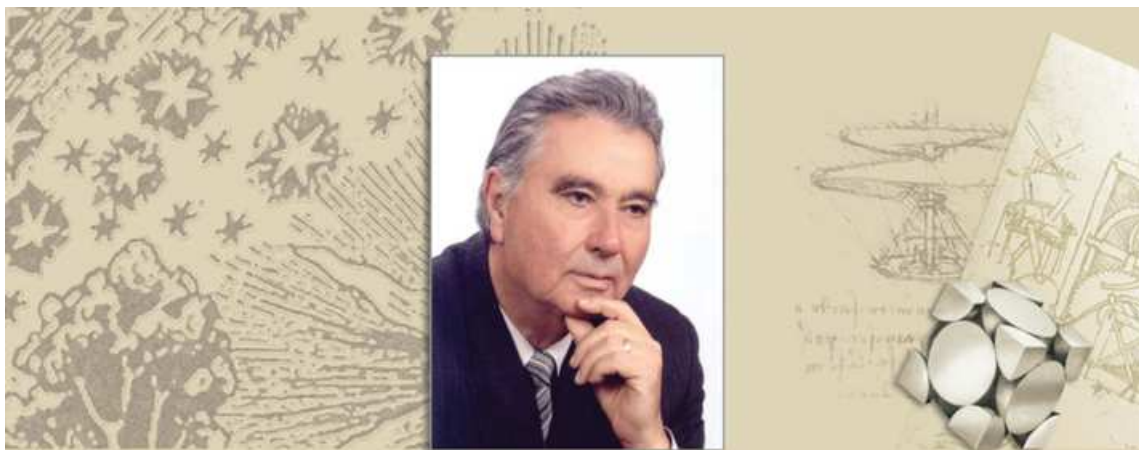

ШИМОН ЛЮДВИК ЛЮДВИКОВИЧ (ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

Заслужений працівник народної освіти УРСР, відмінник освіти України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, академік Академії наук вищої освіти України, член Американського фізичного товариства, член товариства Академії наук Угорщини, лауреат нагороди Ярослава Мудрого, лауреат «Кращий закарпатець - 2001», заслужений професор Ужгородського національного університету.

Шимон Людвик Людвикович – відомий вчений у галузі атомної фізики і фізичної електроніки – народився 22 листопада 1934 р. в с. Терново Тячівського району Закарпатської області в родині залізничника.

Закінчив з відзнакою у 1957 р. фізико-математичний факультет Ужгородського державного університету. Працював кілька місяців лаборантом, старшим лаборантом, а з 1958 р. - на різних викладацьких посадах від асистента до професора. В 1960-1963 рр. навчався в аспірантурі. В 1966 р. захистив кандидатську дисертацію в престижному всесвітньо відомому науковому центрі – Фізичному інституті ім. П. М. Лебедева АН СРСР м. Москва. В цьому ж інституті в 1985 р. на вченій раді під головуванням лауреата Нобелівської премії, академіка АН СРСР М. Г. Басова (одного з винахідників лазера) захистив докторську дисертацію. У 1968 р. Людвіку Людвиковичу присвоєно вчене звання доцента, а в 1986 р. – вчене звання професора. З 1982 по 2008 р. – завідувач кафедри квантової електроніки, одночасно науковий керівник Проблемної науково-дослідної лабораторії фізичної електроніки (ПНДЛ ФЕ). Потужний науковий колектив цих підрозділів налічує понад 40 виконавців,

у тому числі 7 докторів та 15 кандидатів фізико-математичних наук.

Головною складовою професійної діяльності Л. Л. Шимона є педагогічна робота. Він розробив чимало програм курсів лекцій, поставив відповідні лабораторні практикуми, написав методичні посібники, зокрема до таких дисциплін: «Основи радіоелектроніки», «Теоретичні основи радіотехніки», «Техніка фізичного експерименту», «Фізичні основи експериментальної техніки», «Прикладна спектроскопія», «Фізика плазми», «Вакуумна та плазмова електроніка» та ін. Був одним із співавторів чинної в університетах Радянського Союзу (з 1980р.) програми курсу «Основи радіоелектроніки». Вперше на фізичному факультеті в 1990 р. запровадив інноваційний метод інтенсифікації навчального процесу, що дало можливість перейти від лекцій-монологів до розгорнутих лекцій-діалогів.

Як науковець в галузі фізики електронно-атомних зіткнень, Л. Л. Шимон ще в 1960-1965 рр. виконав вперше систематичні дослідження ефективних перерізів збудження (міра імовірності процесів збудження) атомів лужних металів. Результати досліджень мають

фундаментальне і прикладне значення. Вони, зокрема, істотно сприяли розвитку теорії фізики електронно-атомних зіткнень, а також були частково передані замовнику для вирішення питань, пов'язаних з розробниками джерел електроенергії майбутнього – магнітогідродинамічних генераторів та термоелектричних перетворювачів.

З 1970 р. Людвиком Людковичем були розроблені складні методики і апаратура для дослідження процесів збудження та іонізації атомів металів, що характеризуються високими температурами випаровування. Як наслідок – у галузі фізики електронно-атомних зіткнень було розвинуто новий напрямок досліджень процесів збудження та іонізації атомів металів зі складною структурою електронних оболонок (підгрупа алюмінію та рідкоземельні елементи). Результати оптичних спостережень властивостей атомів окремих рідкоземельних елементів були впроваджені в галузі космічних досліджень.

Масштабні наукові досягнення Л.Л. Шимона як керівника ПНДЛ ФЕ в різні роки пов'язані з дослідженнями збудження та іонізації атомів не тільки з основного стану, але й зі збуджених рівнів (для вирішення проблем застосування плазми – четвертого агрегатного стану речовини), складних біомолекул та кластерів (проблеми охорони природи та екології), взаємодії лазерного випромінювання з атомами у вільному та зв'язаному станах (проблеми створення приладів нового покоління), ультрафіолетового випромінювання з біологічними рідинами (проблема – здоров'я людини), а також в галузі квантової електроніки – із вивчення процесів та явищ в різних типах газових розрядів з метою поліпшення вихідних характеристик лазерів та розробки спеціальних джерел некогерентного випромінювання (ексиплексних ламп).

Автор і співавтор понад 450 наукових публікацій, у тому числі в матеріалах численних всеукраїнських та міжнародних конференцій, 30 праць з методики викладання та історії фізики, 35 документів на винаходи, одноосібний автор монографії «Эффективные сечения возбуждения и

ионизации атомов редкоземельных элементов» (Энергоатомиздат. – Москва, 1994 р.).

Під науковим керівництвом Л.Л. Шимона підготовлено 12 кандидатів та 4 докторів фізико-математичних наук.

З 1988-го до 2004 р. Л. Л. Шимон обіймав посаду декана фізичного факультету. Незважаючи на глибоку економічну кризу в країні фізичний факультет вистояв, не втратив свого реноме та став провідним освітянським та науковим центром України. За цей період поруч з традиційною спеціальністю «Фізика» на факультеті відкрито дві спеціальності, що було продиктовано потребами регіону у підготовці спеціалістів кваліфікації «інженер-фізик».

Людвик Людкович є членом Закарпатського угорськомовного наукового товариства. У різні роки обирався членом ради Західного наукового центру НАН України, науково-методичної ради з фізики Міністерства освіти і науки України, Вченої ради Інституту електронної фізики НАН України (м. Ужгород), член редакційних колегій журналів «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Фізика» та «Журналу фізичних досліджень» (м. Львів). З 1986-го заступник, а з 2004-го до 2007 р. виконує обов'язки голови спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій при Ужгородському національному університеті.

Л. Л. Шимон заслужений працівник народної освіти УРСР (1991); член Американського фізичного товариства (1992); академік Академії наук вищої школи України (1993); член товариства Академії наук Угорщини (2000); відмінник освіти України (2001); заслужений професор Ужгородського національного університету (2005); «Соросівський професор» (1996).

Нагороджений вищою відзнакою ВДНГ СРСР «Диплом почета» (1973), пам'ятною медаллю «Учасник підготовки і забезпечення управління польотом космічних кораблів «Союз-Аполлон» від Радянського центру керування польотами космічних кораблів (1975), Подякою Президента України (2000), відзнакою

Закарпатської обласної державної адміністрації «За розвиток регіону» (2004). Записаний на Ужгородській міській Дошці пошани (1986). Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (1995), лауреат нагороди Ярослава Мудрого – постановою президії АН ВШ України (2004). Визнаний Міжнародним біографічним центром Кембріджа (Англія) за результатами проведених конкурсів: «Міжнародна людина року 1997-1998» та «Міжнародний вчений року - 2008». Лауреат конкурсу «Кращий закарпатець - 2001» (номінація – кращий освітянин) за результатами регіонального конкурсу 2002р. Відзначений нагородою (нагрудним знаком) від АН вищої освіти України – за багаторічну сумлінну працю у вищій школі та за значні наукові досягнення (2008). Має почесні грамоти Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР (1985), Міністерства освіти і науки України, Закарпатської обласної ради (1995, 2010),

Закарпатської обласної державної адміністрації (2001).

Указом Президента України удостоєний ордена «За заслуги» III ступеня (2008).

Одружений. Разом з дружиною виховали сина (1958 р. н.) та доньку (1965 р. н.) – лікаря та вчительку хімії. Щасливі і раді трьом онукам та правнукам.

Крім наукових досягнень, Людвик Людвикович вдома на всі руки майстер. У своєму господарстві користується власноруч зробленою технікою та знаряддями, зокрема мінітрактором з плугом, електропилкою, зварювальним апаратом, циркуляркою та іншими різноманітними інструментами з обробки металу та дерева.

«XX років. Академія наук вищої освіти України» / Науково-історичне видання // - К: «Брама V». 2012., 540 с. – С. 525-526.

Вітаючи Людвика Людвиковича з ювілеєм, редколегія журналу, його колеги, учні та вихованці бажають йому міцного здоров'я, родинного щастя, наукового довголіття, радості від дітей, онуків та правнуків, творчої наснаги на многая і благая літа.

Станом на грудень 2014 року Л.Л. Шимон – автор і співавтор 496 наукових публікацій, в тому числі 37 патентів на винаходи.